

SAĞLIK VE İLETİŞİM İLİŞKİSİ ÜZERİNE
ON HEALTH AND COMMUNICATION RELATIONSHIP

Nilüfer CANÖZ

Doç.Dr., Selçuk Üniversitesi, Sivil Havacılık Yüksekokulu, ncanoz@selcuk.edu.tr, Konya/Türkiye

Kadir CANÖZ

Prof.Dr., Selçuk Üniversitesi, İletişim Fakültesi, kcanoz@selcuk.edu.tr, Konya/Türkiye

ÖZET

Dijital iletişim çağını yaşadığımız bu zamanda insanların her konuda olduğu gibi sağlık konusunda da bilgi almak için büyük oranda kitle iletişim araçlarına yöneldikleri bilinmektedir. Ancak bu yönelme eski iletişim araç ve ortamlarının tamamen terk edildiği anlamını ihtiva etmemektedir. Verilen hizmetin niteliği ve ihtiyaç sahibi kişilerin derman arama veya sağlıklı yaşama konusundaki istekliliği, eski iletişim araç ve ortamlarının da önemli düzeyde kullanılmasına neden olmaktadır. Günümüzde hala, tanıdık birilerinin tavsiyesi, ilan, broşür ve yüz yüze görüşme gibi iletişim araç ve ortamları da önemli ölçüde kullanılmaktadır. Bu durumun gündelik yaşamda ne düzeyde olduğu ise araştırılması gereken bir gerçeklik olarak ortaya çıkarmaktadır. Konya ölçeğinde yapılan araştırmada insanların büyük çoğunluğu sağlık haberlerini almada en fazla televizyonu kullanıyor, iletişim araçlarında yer alan sağlık haberlerine ilgi duyuyor ve insanların çoğunluğu kronik hastalığa sahipler.

Anahtar Sözcükler: Sağlık, İletişim, Sağlık İletişimi, Medya, Kitle İletişimi

ABSTRACT

It is known that at this time when we live in the age of digital communication, people tend towards mass media in order to get information about health like every other topic. However, this tendency does not include the meaning that old communication means and environments are completely abandoned. The nature of the service provided and the willingness of needy people to search for remedies or to live in good health cause the use of old communication tools and environments to a considerable extent. Today, communication tools and environments such as recommendations from friends, advertisement, brochures and face-to-face interviews are also used to a great extent. The level of this situation in everyday life emerges as a reality to be investigated. In this survey conducted on the scale of Konya it has been determined that the majority of people use mostly the television to receive health news, they are interested in health news in communication tools and the majority of people have chronic illness.

Keyword: Health, Communication, Health Communication, Media, Mass Communication

1.GİRİŞ

Haber ve bilgi verme, eğitim, eğlendirme, toplumsallaştırma, güdüleme, tartışma ortamı hazırlama, kültür geliştirme ve bütünleştirme işlevlerine sahip olan kitle iletişim araçları (Savaş, 2004:2; Kaya, 1985:15-16); günümüz toplumu insanların hemen her türden kararında etkili olabilmektedirler. Her türlü alışverişler, seyahatler, eğitim hizmetleri, eğlenceler, davetler ve arkadaşlıklar bunlar üzerinden alınıp devam ettirilmektedir. Hatta insan hayatıyla ilgili olan sağlık konusu bile kitle iletişim araçlarından takip edilip hizmetleri alınmakta, hastalıkla ilgili bilgiler ve tedavi süreçleri öğrenilip karar vermede kullanılmaktadır.

Günümüz yaşamında önemli ve geniş bir etki alanına sahip kitle iletişim araçlarını kullanan kişiler bunları rastgele kullanmamakta, daha çok sosyal-psikolojik bireysel ihtiyaçlarını karşılama doğrultusunda seçici kullanılmaktadırlar (McQuail ve Windahl, 1993:111). Bu seçicilikteki temel kriter ise sahip oldukları ihtiyaçların karşılanmasıdır. Elihu Katz tarafından 1970’li yıllarda ilk defa ortaya atılan “Kullanımlar ve Doyumlar Yaklaşımı” da bu durumu izah eden bir yaklaşımdır. Bu yaklaşıma göre kitle iletişim araçları insanlarda beş kategoriye ayrılan sosyo-psikolojik ihtiyaçları

karşılırlar. Bunlar (<https://en.wikibooks.org>): “Bilgi, bilgi ve anlayış edinme dahil olmak üzere bilişsel ihtiyaçlar”; “Duygu, zevk, duygular dahil olmak üzere duygusal ihtiyaçlar”; “Güvenilirlik, istikrar, statü dahil kişisel bütünleştirici ihtiyaçlar”; “Aile ve arkadaşlarla etkileşim dahil olmak üzere sosyal bütünleştirici ihtiyaçlar” ile “Kaçış ve saptırma dahil, gerilim serbest bırakma ihtiyaçlarıdır”. Bu bulgular, ulusal çapta yayın yapan kitle iletişim araçları için geçerli olmakla birlikte yerel düzeyde yayın yapan kitle iletişim araçlarında karşılanan ihtiyaçlar biraz daha azalmakta, “Boş Zamanları Değerlendirme-Eğlence İhtiyaçları”, “Rehberlik-Sosyal Etkileşim İhtiyaçları” ve “Bilgi Arama İhtiyaçları” olmak üzere üç kategoriye düşmektedir (Canöz, 2011: 132-133). Ortaya çıkan bu durum ise, ister ulusal olsun ister yerel olsun her düzeydeki kitle iletişim araçlarının kişilerin “Bilgi İhtiyacı” doğrultusunda kullanıldığı yönündedir.

Sağlık, Dünya Sağlık Örgütüncce yalnızca hastalık ve sakatlık olmaması değil, fiziksel, zihinsel, ruhsal ve sosyal yönden tam bir iyilik hali olarak tanımlanmaktadır (Uludağ, 2010:47). Dijitalleşip globalleşen dünyada bu iyiliğin elde edilebilmesi ise önemli ölçüde, bilgilenmeye bağlı olabilmektedir. Bilgilenme ise büyük oranda kitle iletişim araçlarından küçük oranda da birebir iletişim kurulabilen yakın çevreden olabilmektedir. Sağlık konusundaki bilgilenmelerin gerçekten böyle mi olduğu, bu bilgilenmelerin oransal olarak nerelerden ve ne düzeyde yapıldığı araştırılması gereken bir zorunluluğu doğurmaktadır. Çünkü bilmek, verilecek sağlık hizmetlerinin daha rantabl olmasını; hedef kitlelere ulaşmada kullanılacak iletişim araç ve ortamlarının doğru seçilmesini, mesajların hedef kitlelerin özelliklerine göre oluşturulmasını sağlayacaktır.

Konya il merkezinde yaşayan insanlarla sınırlandırılan ve alan araştırması yönteminin kullanıldığı bu çalışma; sağlık konusundaki mesajların en fazla hangi araçlardan alındığını, kişilerin sahip oldukları özelliklerin sağlık mesajlarının alınmasında ne düzeyde etkili olduğunu ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

2.İLETİŞİM VE SAĞLIK İLETİŞİMİ

İletişim en genel şekliyle “bir kişi ve gruptan diğerine (veya diğerlerine) çoğu zaman semboller vasıtasıyla bilgi, fikir, tutumlar veya duygu aktarımı” (McQuail ve Windahl, 1993:5), veya tek kelimeyle “Paylaşmak” (Işık, 2013:6) olarak tanımlanmaktadır. İletişimin; gazete, kitap, radyo, televizyon, internet ve sosyal medya gibi kitlesel yayın yapan araçlarla gerçekleştirilmesine ise, kitle iletişimi denilmektedir.

21. yüzyılı yaşadığımız bu çağda hemen her alanda yaşanan gelişmeler, kitle iletişiminde kullanılan araçların da çeşitlenip gelişmesine neden olmuştur. Öyle ki bu gelişmeler, geleneksel kitle iletişim araçlarının daha da gelişmeleri yanında internet ve sosyal medya gibi yeni araçların ortaya çıkmasını da sağlamıştır. İnternet tabanlı bu yeni iletişim araçları ise, geleneksel kitle iletişimi araçlarının hemen tüm özelliklerine sahip olmakla beraber onların kullanamadığı, “kişiye/gruba özel yayın yapabilme ve feedback alabilme gibi” yeteneklerini de geliştirmiştir. Bu ise dünyadaki rekabet koşullarını değiştirirken (Selvi, 2013:110), sağlık iletişimi gibi toplumun tamamını alakadar eden iletişimin de değişmesine neden olmuştur.

Sağlık iletişimi ilkel çağlardan bu yana iletişimin geçirmiş olduğu hemen tüm evreleri geçirmiş, ilkel çağda sözlü iletişim yöntemleriyle iletişim sağlamış; yazının icat edilmesiyle yazılı iletişime; gazete, radyo ve televizyon gibi kitlesel iletişim araçlarının icat edilmesiyle kitlesel iletişime; en sonunda da GSM, SMS, İnternet ve Sosyal Medya gibi dijital teknolojilerin icat edilmesiyle de dijital iletişime yönelmiştir. Ancak diğer sektörlerin büyük çoğunluğu iletişimde yaşanan gelişmeleri alıp kullanmaya başlayınca, öncekileri büyük oranda terk etme yoluna giderlerken sağlık sektörü sağlık iletişimi konusunda en ilkel yöntem olarak kabul edilen yüz yüze iletişimi de, yazılı iletişimi de, kitle iletişimi de, dijital iletişimi de hep birlikte kullanmaya devam etmiştir.

Sağlık iletişimi, sağlık konusuyla ilgili kurum ve kişilerin, ilgili hedef kitlelere yönelik gerçekleştirmiş olduğu iletişim şekli olarak tanımlanmaktadır. Bu iletişim bireysel düzeyde hasta-hekim arasında olabildiği gibi, sağlık personelleri ile hasta arasında veya sağlık çalışanlarının kendi aralarında da gerçekleşebilmektedir. İletişimin en ilkel şekli olan yüzyüze iletişimden ve tavsiye

şeklindeki iletişimden başka iletişim araçları devreye girdiğinde ise konu, televizyonda yayınlanan sağlıkla ilgili dizilerden, internet ortamında bulunan sağlık konusunda bilgilendirici materyallere kadar çeşitlenip uzanabilmektedir (Okay, 2009: 21). Bu genişliği sağlık iletişimi adına sınırlandırmak gerekirse; hasta ile doktor arasındaki yüzyüze iletişim, yakın çevreyle girilen tavsiye iletişimi, basılı araçlarla (broşür, afiş, dergi vb.) iletişim, görsel işitsel araçlarla (televizyon, radyo, sinema vb.) iletişim, yeni iletişim araçlarıyla (GSM, SMS, İnternet, Sosyal Medya vb.) iletişim olarak sınırlandırmak mümkündür. Okay'a (2009:57) göre de bunları iletişimin gerçekleşme seviyesine göre dört kategoriye ayırmak mümkün olmaktadır; Kendi kendine iletişim, Kişilerarası iletişim, Gruplararası iletişim ve Kitle iletişimidir. Öyle olunca bu çalışmada, insanların sağlık iletişimi konusunda kişilerarası iletişimi ve kitle iletişimini ne düzeyde kullandıkları ölçümlenmektedir.

3.YÖNTEM

Sağlık ve iletişim arasındaki ilişkiyi ortaya koymayı amaçlayan, literatür taraması ve alan araştırması yöntemiyle yapılmış olan bu çalışma; Konya örneğinde 463 kişi ile yüzyüze anket tekniğiyle elde edilmiş verilerden oluşmaktadır. Çalışma, Konya il merkezinde yaşayan insanlarla sınırlandırılmıştır.

Çalışmanın araştırması, günümüz insanların sağlık durumlarını ve sağlıkla ilgili iletişimlerini ortaya çıkarmak için 19 Şubat – 9 Mart 2018 tarihleri arasında, rastlantısal örneklem yöntemi kullanılarak, Konya il merkezinde yaşayanlar üzerinde yüzyüze anket tekniği kullanılarak yapılmıştır.

Araştırmanın anketi iki bölümden oluşmuştur. Anketin birinci bölümü; kişilerin sağlık durumlarını belirlemek ve sağlıkla ilgili mesajları hangi iletişim ortam ve araçlarından aldıklarını belirlemek amaçlı sorulardan oluşturulmuş; ikinci bölümü ise, demografik nitelikli sorulardan oluşturulmuştur.

Anketin yüzey geçerliliğini test etmek için iki uzmana gösterilmiş onların önerileri doğrultusunda düzenlemeler yapıp ön teste tabi tutulmuştur. Ön teste 30 kişiye anket uygulanmış, alan uygulamasında sıkıntı oluşturabilecek yerler tekrar düzenlenerek ankete son şekli verilmiştir.

Anket, %95 güven aralığında yapılmıştır. Bu güven aralığı için yeterli olan denek sayısı 385 kişi olmasına rağmen 500 anket bastırılıp uygulamaya konulmuş, ancak yapılan anketlerin ön incelemesinde bazı anketlerin çıkartılma zorunluluğu olduğu için 463 anket değerlendirmeye tabi tutulmuştur.

Çalışma, yapılan anket verilerinden elde edilen sonuçları içermektedir. Elde edilen verilerin yorumlanması neticesinde bir sonuca varmak hedeflendiğinden katılımcıların özellikleri ve anket sorularına vermiş oldukları cevaplar analizlerle değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Bunun için sorulara verilen cevapların yüzdelik dağılımlarını belirlemek için Frekans Analizi, değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için de Ki-Kare analizi yapılmıştır.

4.BULGULAR VE YORUM

Günümüz insanların sağlık ve sağlıklı yaşam konusunda gösterdikleri çaba hayatlarının birçok alanında kendisini göstermektedir. Bu durum yeme içme alışkanlıklarından başlayıp eğlence ihtiyaçlarının giderilmesine kadar geniş bir alanda görülebilmektedir. Böylesine belirleyici olan bir konunun ise bazı kriterler çerçevesinde araştırılması gerekmektedir.

4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

19 Şubat – 9 Mart 2018 tarihleri arasında Konya il merkezinde basit tesadüfi örneklem yöntemi ve yüz yüze anket tekniğinin kullanıldığı araştırmaya katılmayı kabul eden katılımcıların (N=463) sahip oldukları demografik özellikler aşağıda yer almaktadır. Bu demografik özelliklerin ilki katılımcıların cinsiyet dağılımlarıdır.

- Ankete katılanların (N=463) cinsiyet bakımından %48.2'si Kadın, %51.8'i Erkektir. Elde edilen bu oranlar cinsiyet bakımından karşılaştırmanın yapılabileceği bir düzeydedir.

- Medeni duruma göre katılımcıların %60.9'u Evli, %35.0'i Bekâr ve %4.1'i Duldur.

-Katılımcıların %26.3'ü 18-25 yaş aralığında, %21.0'i 26-35 yaş aralığında, %24.0'ü 36-45 yaş aralığında, %16.2'si 46-55 yaş aralığında, %9.5'i 56-65 yaş aralığında, %3.0'ü de 66 yaş ve üzeri insanlardan oluşmaktadır. Elde edilen bu oranlar yaş dağılımı bakımından karşılaştırmanın yapılabileceği düzeydedir.

- Eğitim durumu açısından katılımcıların %19.4'ü İlkokul, %13.2'si Ortaokul, %41.0'i Lise ve %26.3'ü Üniversite eğitime sahip olduklarını belirtmişlerdir. Ortaya çıkan oranlara bakıldığında katılımcılar arasında lise ve üniversite eğitimi almış kişilerin ağırlığı oluşturduğu görülmektedir.

- Araştırma sorularındaki cevaplarda katılımcıların ailelerinin aylık ortalama gelirlerine ilişkin betimleyici istatistik sonuçlarına bakıldığında, en düşük 1.500TL ve altında, en yüksek 7.500 TL ve üzerinde gelire sahip oldukları göze çarpmaktadır. Bu sonuçlara göre aylık gelirle ilgili soruya cevap veren 463 katılımcının ailesinin ortalama aylık geliri 2.477 TL'dir. Aylık gelir kategorilendirildiğinde ise; katılımcıların %19.7'si 1500 TL'den az, %40.2'si 1501 TL – 3000 TL arası, %24.6'sı 3001 TL - 4500 TL arası, %8.0'i 4501 TL – 6000 TL arası, %3.5'i 6001 TL - 7500 TL arası ve %4.1'i 7501 TL ve üzeri gelire sahiptir. Ortaya çıkan bu veriler toplumdaki ailelerin çoğunluğunun (%59.9'unun) 3000 TL ve altında ortalama gelire sahip olduklarını göstermektedir,

-Meslekleri sorulan katılımcıların %0.6'sı bu soruya cevap vermemiştir. Cevap verenlerde ise, %15.8'i İşçi, %16.0'si Memur, %11.0'i Serbest Meslek, %9.1'i Esnaf, %1.5'i Sanayici-Tüccar, %6.3'ü Emekli, %19.0'u Ev Hanımı, %18.4'ü Öğrenci, %1.7'si İşsiz, %0.6'lık Çiftçidir. Mesleğe göre oranlara bakıldığında toplumdaki farklı meslek gruplarının araştırma içerisinde yer aldıkları görülmektedir.

4.2. Sağlık Haberlerinin Alındığı Araç ve Ortamlar

İletişim araçlarının hızla çeşitlenip geliştiği günümüzde sağlıkla ilgili haberlerin nerelerden alındığıyla ilgili bilgiye ulaşmak için katılımcılara "Sağlıkla ilgili haberleri en çok nereden alırsınız?" sorusu yöneltilmiştir (Bkz. Tablo 1).

Tablo 1: Sağlıkla ilgili haberlerin en çok alındığı yer

Sağlıkla ilgili haberleri en çok nereden alırsınız?	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Cevapsız	3	,6	,6	,6
İnternet	138	29,8	29,8	30,5
Sosyal Medya	62	13,4	13,4	43,8
Televizyon	195	42,1	42,1	86,0
Radyo	2	,4	,4	86,4
Gazete	7	1,5	1,5	87,9
Dergi	2	,4	,4	88,3
Yakın çevremden	54	11,7	11,7	100,0
Toplam	463	100,0	100,0	

Bu soruya katılımcıların %0.6'sı cevap vermezken, %29.8'i İnternet, %13.4'ü Sosyal Medya, %42.1'i Televizyon, %0.4'ü Radyo, %1.5'i Gazete, %0.4'ü Dergi ve %11.7'si de Yakın çevremden cevabını vermişlerdir. Verilen cevaplardan hareketle, katılımcıların sağlıkla ilgili haberleri almak için en fazla Televizyonu (%42.1) ondan sonra da İnternet (%29.8) ve Sosyal Medyayı (%13.4) kullandıkları bulgusuna ulaşılmıştır.

Sağlıkla ilgili haberlerin en çok alındığı yerin hastanede yatmış olma durumuna göre değişip değişmediğine bakıldığında ise anlamlı ilişkinin varlığı görülmektedir (Bkz. Tablo 2) ($X^2=31,358$; $p<,05$).

Tablo 2: Sağlık haberlerinin en çok alındığı yer ile Hastanede yatma ilişkisi

Crosstabulation

		Hayatınızda hiç hastaneye yattınız mı?			%Toplam
		Yattım	Yatmadım	Bu konuda bilgi vermek istemiyorum	
Sağlıkla ilgili haberleri en çok nereden alırsınız?	Cevapsız	1 33,3% ,4% ,2%	2 66,7% 1,1% ,4%	0 ,0% ,0% ,0%	3 100,0% ,6% ,6%
	İnternet	84 60,9% 30,8% 18,1%	53 38,4% 29,4% 11,4%	1 ,7% 10,0% ,2%	138 100,0% 29,8% 29,8%
	Sosyal Medya	35 56,5% 12,8% 7,6%	23 37,1% 12,8% 5,0%	4 6,5% 40,0% ,9%	62 100,0% 13,4% 13,4%
	Televizyon	116 59,5% 42,5% 25,1%	76 39,0% 42,2% 16,4%	3 1,5% 30,0% ,6%	195 100,0% 42,1% 42,1%
	Radyo	0 ,0% ,0% ,0%	1 50,0% ,6% ,2%	1 50,0% 10,0% ,2%	2 100,0% ,4% ,4%
	Gazete	5 71,4% 1,8% 1,1%	2 28,6% 1,1% ,4%	0 ,0% ,0% ,0%	7 100,0% 1,5% 1,5%
	Dergi	1 50,0% ,4% ,2%	1 50,0% ,6% ,2%	0 ,0% ,0% ,0%	2 100,0% ,4% ,4%
	Yakın çevrem	31 57,4% 11,4% 6,7%	22 40,7% 12,2% 4,8%	1 1,9% 10,0% ,2%	54 100,0% 11,7% 11,7%
	%Toplam	273 59,0% 100,0% 59,0%	180 38,9% 100,0% 38,9%	10 2,2% 100,0% 2,2%	463 100,0% 100,0% 100,0%

$X^2 = 31,358$; $df=14$; $p=,005$

Sağlıkla ilgili haberleri en çok nereden alırsınız? sorusuna cevap vermeyenlerin %33.3'ü hastanede yattığını, %66.7'si de hastanede yatmadığını belirtmiştir. Buna karşılık sağlıkla ilgili haberleri en çok İnternette aldığını söyleyenlerin %60.9'u yattığını, %38.4'ü yatmadığını, %0.7'si de bu konuda bilgi vermek istemediğini; Sosyal Medya diyenlerin %56.5'i yattığını, %37.1'i yatmadığını, %6.5'i bu konuda bilgi vermek istemediğini; Televizyon diyenlerin %59.5'i yattığını, %39.0'u yatmadığını, %1.5'i bu konuda bilgi vermek istemediğini; Radyo diyenlerin %50.0'si yatmadığını, %50.0'si bu konuda bilgi vermek istemediğini; Gazete diyenlerin %71.4'ü yattığını, %28.6'sı yatmadığını; Dergi diyenlerin %50.0'si yattığını, %50.0'si yatmadığını; Yakın Çevrem diyenlerin %57.4'ü yattığını, %40.7'si yatmadığını, %1.9'u da bu konuda bilgi vermek istemediğini belirtmişlerdir. Verilen cevaplardan elde edilen bulgulara göre; Radyo hariç, sağlıkla ilgili haberleri her hangi bir iletişim aracından alanların çoğunluğunun daha önce bir kerede olsa hastanede yattıkları söylenebilir.

Sağlıkla ilgili haberlerin en çok alındığı yer ile tedavi amaçlı bitkisel ilaç kullanıp kullanmama durumu ilişkisine bakıldığında ise anlamlı ilişkinin varlığı görülmektedir (Bkz. Tablo 3) ($X^2=37,684$; $p<,05$).

Sağlıkla ilgili haberlerin en çok alındığı yer ile katılımcıların yaşları arasındaki ilişkiye bakıldığında ise anlamlı ilişkinin varlığı görülmektedir (Bkz. Tablo 4) ($X^2=130,903$; $p<,05$).

Tablo 4: Sağlık haberlerinin en çok alındığı yer ile yaş ilişkisi
Crosstabulation

		Yaşınız?						%Toplam	
		18-25 yaş arası	26-35 yaş arası	36-45 yaş arası	46-55 yaş arası	56-65 yaş arası	66 yaş ve üzeri		
Sağlıkla ilgili haberleri en çok nereden alırsınız?	Cevapsız	1 33,3% ,8% ,2%	0 ,0% ,0% ,0%	0 ,0% ,0% ,0%	0 ,0% ,0% ,0%	0 ,0% ,0% ,0%	2 66,7% 14,3% ,4%	3 100,0% ,6% ,6%	
	İnternet	41 29,7% 33,6% 8,9%	44 31,9% 45,4% 9,5%	31 22,5% 27,9% 6,7%	11 8,0% 14,7% 2,4%	10 7,2% 22,7% 2,2%	1 ,7% 7,1% ,2%	138 100,0% 29,8% 29,8%	
	Sosyal Medya	30 48,4% 24,6% 6,5%	15 24,2% 15,5% 3,2%	11 17,7% 9,9% 2,4%	5 8,1% 6,7% 1,1%	1 1,6% 2,3% ,2%	0 ,0% ,0% ,0%	62 100,0% 13,4% 13,4%	
	Televizyon	36 18,5% 29,5% 7,8%	23 11,8% 23,7% 5,0%	51 26,2% 45,9% 11,0%	52 26,7% 69,3% 11,2%	27 13,8% 61,4% 5,8%	6 3,1% 42,9% 1,3%	195 100,0% 42,1% 42,1%	
	Radyo	0 ,0% ,0% ,0%	1 50,0% 1,0% ,2%	0 ,0% ,0% ,0%	1 50,0% 1,3% ,2%	0 ,0% ,0% ,0%	0 ,0% ,0% ,0%	2 100,0% ,4% ,4%	
	Gazete	1 14,3% ,8% ,2%	2 28,6% 2,1% ,4%	4 57,1% 3,6% ,9%	0 ,0% ,0% ,0%	0 ,0% ,0% ,0%	0 ,0% ,0% ,0%	7 100,0% 1,5% 1,5%	
	Dergi	1 50,0% ,8% ,2%	1 50,0% 1,0% ,2%	0 ,0% ,0% ,0%	0 ,0% ,0% ,0%	0 ,0% ,0% ,0%	0 ,0% ,0% ,0%	2 100,0% ,4% ,4%	
	Yakın çevremden	12 22,2% 9,8% 2,6%	11 20,4% 11,3% 2,4%	14 25,9% 12,6% 3,0%	6 11,1% 8,0% 1,3%	6 11,1% 13,6% 1,3%	5 9,3% 35,7% 1,1%	54 100,0% 11,7% 11,7%	
	%Toplam		122 26,3% 100,0% 26,3%	97 21,0% 100,0% 21,0%	111 24,0% 100,0% 24,0%	75 16,2% 100,0% 16,2%	44 9,5% 100,0% 9,5%	14 3,0% 100,0% 3,0%	463 100,0% 100,0% 100,0%

$X^2 = 130,903$; $df=35$; $p= ,000$

Sağlıkla ilgili haberleri en çok nereden alırsınız? sorusuna cevap vermeyenlerin %33.3'ü 18-25 yaş aralığında, %66.7'si 66 yaş ve üzeri yaş kategorilerinde olduklarını belirtmişlerdir. Buna karşılık sağlıkla ilgili haberleri en çok İnternette aldığını söyleyenlerin %29.7'si 18-25 yaş aralığında, %31.9'u 26-35 yaş aralığında, %22.5'i 36-45 yaş aralığında, %8.0'i 46-55 yaş aralığında, %7.2'si 56-65 yaş aralığında, %0.7'si 66 yaş ve üzeri kuşakta; Sosyal Medyadan aldığını söyleyenlerin %48.4'ü 18-25 yaş aralığında, %24.2'si 26-35 yaş aralığında, %17.7'si 36-45 yaş aralığında, %8.1'i 46-55 yaş aralığında, %1.6'sı 56-65 yaş aralığında; Televizyondan aldığını söyleyenlerin %18.5'i 18-25 yaş aralığında, %11.8'i 26-35 yaş aralığında, %26.2'si 36-45 yaş aralığında, %26.7'si 46-55 yaş aralığında, %13.8'i 56-65 yaş aralığında, %3.1'i 66 yaş ve üzeri kuşakta; Radyodan aldığını söyleyenlerin %50.0'si 26-35 yaş aralığında, %50.0'si 46-55 yaş aralığında; Gazeteden aldığını söyleyenlerin %14.3'ü 18-25 yaş aralığında, %28.6'sı 26-35 yaş aralığında, %57.1'i 36-45 yaş aralığında; Dergiden aldığını söyleyenlerin %50.0'si 18-25 yaş aralığında, %50.0'si 26-35 yaş aralığında; Yakın Çevresinden aldığını söyleyenlerin %22.2'si 18-25 yaş aralığında, %20.4'ü 26-35 yaş aralığında, %25.9'u 36-45 yaş aralığında, %11.1'i 46-55 yaş aralığında, %11.1'i 56-65 yaş aralığında, %3.0'ü 66 yaş ve üzeri kuşakta oldukları görülmektedir. Elde edilen bulgulara göre,

sağlıkla ilgili haberleri en çok Sosyal Medyadan aldığını söyleyenlerin oranı gençlerde daha yüksekken bu durum yaş düzeyi yükseldikçe tersine dönüp azalmaktadır denilebilir.

Sağlıkla ilgili haberlerin en çok alındığı yer ile katılımcıların eğitim düzeyleri arasındaki ilişkiye bakıldığında ise anlamlı ilişkinin varlığı görülmektedir (Bkz. Tablo 5) ($X^2=63,628$; $p<,05$).

Tablo 5: Sağlık haberlerinin en çok alındığı yer ile eğitim düzeyi ilişkisi

Crosstabulation

		Eğitim düzeyiniz?				%Toplam
		İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	
Sağlıkla ilgili haberleri en çok nereden alırsınız?	Cevapsız	1 33,3%	1 33,3%	1 33,3%	0 ,0%	3 100,0%
		1,1%	1,6%	,5%	,0%	,6%
		,2%	,2%	,2%	,0%	,6%
	İnternet	11 8,0%	16 11,6%	57 41,3%	54 39,1%	138 100,0%
		12,2%	26,2%	30,0%	44,3%	29,8%
		2,4%	3,5%	12,3%	11,7%	29,8%
	Sosyal Medya	2 3,2%	8 12,9%	36 58,1%	16 25,8%	62 100,0%
		2,2%	13,1%	18,9%	13,1%	13,4%
		,4%	1,7%	7,8%	3,5%	13,4%
	Televizyon	61 31,3%	30 15,4%	72 36,9%	32 16,4%	195 100,0%
	67,8%	49,2%	37,9%	26,2%	42,1%	
	13,2%	6,5%	15,6%	6,9%	42,1%	
Radyo	1 50,0%	0 ,0%	0 ,0%	1 50,0%	2 100,0%	
	1,1%	,0%	,0%	,8%	,4%	
	,2%	,0%	,0%	,2%	,4%	
Gazete	0 ,0%	1 14,3%	3 42,9%	3 42,9%	7 100,0%	
	,0%	1,6%	1,6%	2,5%	1,5%	
	,0%	,2%	,6%	,6%	1,5%	
Dergi	0 ,0%	0 ,0%	1 50,0%	1 50,0%	2 100,0%	
	,0%	,0%	,5%	,8%	,4%	
	,0%	,0%	,2%	,2%	,4%	
Yakın çevremden	14 25,9%	5 9,3%	20 37,0%	15 27,8%	54 100,0%	
	15,6%	8,2%	10,5%	12,3%	11,7%	
	3,0%	1,1%	4,3%	3,2%	11,7%	
%Toplam	90 19,4%	61 13,2%	190 41,0%	122 26,3%	463 100,0%	
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	19,4%	13,2%	41,0%	26,3%	100,0%	

$X^2 = 63,628$; $df=21$; $p= ,000$

Sağlıkla ilgili haberleri en çok nereden alırsınız? sorusuna verilen cevapların eğitim durumuna göre dağılımına bakıldığında İlkokul mezunlarının %1.1'i bu soruya cevap vermezken, %12.2'si İnternet, %2.2'si Sosyal Medya, %67.8'i Televizyon, %1.1'i Radyo, %15.6'sı Yakın Çevremden; Ortaokul mezunlarının %1.6'sı bu soruya cevap vermezken, %26.2'si İnternet, %13.1'i Sosyal Medya, %49.2'si Televizyon, %1.6'sı Gazete, %8.2'si Yakın Çevremden; Lise mezunlarının %0.5'i bu soruya cevap vermezken, %30.0'u İnternet, %18.9'u Sosyal Medya, %37.9'u Televizyon, %1.6'sı Gazete, %0.5'i Dergi, %10.5'i Yakın Çevremden; Üniversite mezunlarının %44.3'si İnternet, %13.1'si Sosyal Medya, %26.2'i Televizyon, %0.8'i Radyo, %2.5'i Gazete, %0.8'i Dergi, %12.3'ü Yakın Çevremden cevabını vermişlerdir. Ortaya çıkan bu verilere göre; Sağlıkla ilgili haberler İlkokul mezunlarında en fazla Televizyon ve Yakın Çevreden alınırken; Ortaokul ve Lise mezunlarında Televizyon ve İnternetten; Üniversite mezunlarında ise İnternetten ve Televizyondan alınmaktadır denilebilir.

Sağlıkla ilgili haberlerin en çok alındığı yer ile medeni durum arasındaki ilişkiye bakıldığında ise anlamlı ilişkinin varlığı görülmektedir (Bkz. Tablo 6) ($X^2=38,043$; $p<,05$).

Tablo 6: Sağlık haberlerinin en çok alındığı yer ile medeni durum ilişkisi
Crosstabulation

		Medeni Durum?			%Toplam
		Evli	Bekâr	Dul	
Sağlıkla ilgili haberleri en çok nereden alırsınız?	Cevapsız	2 66,7% ,7% ,4%	1 33,3% ,6% ,2%	0 ,0% ,0% ,0%	3 100,0% ,6% ,6%
	İnternet	77 55,8% 27,3% 16,6%	61 44,2% 37,7% 13,2%	0 ,0% ,0% ,0%	138 100,0% 29,8% 29,8%
	Sosyal Medya	29 46,8% 10,3% 6,3%	32 51,6% 19,8% 6,9%	1 1,6% 5,3% ,2%	62 100,0% 13,4% 13,4%
	Televizyon	133 68,2% 47,2% 28,7%	47 24,1% 29,0% 10,2%	15 7,7% 78,9% 3,2%	195 100,0% 42,1% 42,1%
	Radyo	2 100,0% ,7% ,4%	0 ,0% ,0% ,0%	0 ,0% ,0% ,0%	2 100,0% ,4% ,4%
	Gazete	5 71,4% 1,8% 1,1%	2 28,6% 1,2% ,4%	0 ,0% ,0% ,0%	7 100,0% 1,5% 1,5%
	Dergi	0 ,0% ,0% ,0%	2 100,0% 1,2% ,4%	0 ,0% ,0% ,0%	2 100,0% ,4% ,4%
	Yakın çevremden	34 63,0% 12,1% 7,3%	17 31,5% 10,5% 3,7%	3 5,6% 15,8% ,6%	54 100,0% 11,7% 11,7%
	%Toplam	282 60,9% 100,0% 60,9%	162 35,0% 100,0% 35,0%	19 4,1% 100,0% 4,1%	463 100,0% 100,0% 100,0%

$X^2 = 38,043$; $df=14$; $p= ,001$

Sağlıkla ilgili haberleri en çok nereden alırsınız? sorusuna verilen cevapların medeni durumuna göre dağılımına bakıldığında Evlilerin % 0.7'si bu soruya cevap vermezlerken, %27.3'ü İnternet, %10.3'ü Sosyal Medya, %47.2'si Televizyon, %0.7'si Radyo, %1.8'i Gazete, %12.1'i Yakın Çevrem; Bekarların %0.6'sı bu soruya cevap vermezlerken, %37.7'si İnternet, %19.8'i Sosyal Medya, %29.0'u Televizyon, %1.2'si Gazete, %1.2'si Dergi, %10.5'i Yakın Çevremden; Dulların da %5.3'ü Sosyal Medya, %78.9'u Televizyon ve %15.8'i de Yakın Çevremden cevaplarını verdikleri görülmektedir. Verilen cevaplardan hareketle Evliler sağlıkla ilgili haberleri en fazla Televizyon ve İnternette alırlarken, Bekarlar İnternet ve Televizyondan, Dullar ise Televizyon ve Yakın Çevrelerinden almaktadırlar diye söylenebilir.

4.3.Sağlık Haberlerine İlgi Duyma

Haber değeri ve izlenirlik açısından medyanın ilgi duyup yayınladığı sağlık haberlerine toplumun ne düzeyde ilgi duyduğunu belirlemek amacıyla "Medyada yayımlanan sağlık haberlerine ilgi duyar mısınız?" sorusu yöneltildiğinde katılımcıların %8.6'sı Hiç ilgi duymam, %16.4'ü İlgi duymam, %17.9'u Fark etmez, %46.9'u İlgi duyarım ve %10.2'si Çok ilgi duyarım cevabını vermişlerdir (Bkz. Tablo 7). Ortaya çıkan bu veriler, toplumun çoğunluğunun (%57.1'i), çeşitli düzeylerde olmak kaydıyla, medyada yayımlanan sağlık haberlerine ilgi duyduklarını göstermektedir denilebilir.

Tablo 7: Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyma düzeyi

Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyar mısınız?	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Hiç ilgi duymam	40	8,6	8,6	8,6
İlgi duymam	76	16,4	16,4	25,1
Fark etmez	83	17,9	17,9	43,0
İlgi duyarım	217	46,9	46,9	89,8
Çok ilgi duyarım	47	10,2	10,2	100,0
Toplam	463	100,0	100,0	

Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyma düzeyi ile daha önce hastanede yatmış olma arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı ilişkinin varlığı görülmektedir (Bkz. Tablo 8) ($X^2=26,536$; $p<,05$).

Tablo 8: Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi düzeyi ile daha önce hastanede yatmış olma ilişkisi

Crosstabulation

		Hayatınızda hiç hastaneye yattınız mı?			%Toplam
		Yattım	Yatmadım	Bu konuda bilgi vermek istemiyorum	
Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyar mısınız?	Hiç ilgi duymam	18	18	4	40
		45,0%	45,0%	10,0%	100,0%
		6,6%	10,0%	40,0%	8,6%
		3,9%	3,9%	,9%	8,6%
	İlgi duymam	38	38	0	76
		50,0%	50,0%	,0%	100,0%
		13,9%	21,1%	,0%	16,4%
		8,2%	8,2%	,0%	16,4%
	Fark etmez	46	33	4	83
		55,4%	39,8%	4,8%	100,0%
		16,8%	18,3%	40,0%	17,9%
		9,9%	7,1%	,9%	17,9%
İlgi duyarım	141	74	2	217	
	65,0%	34,1%	,9%	100,0%	
	51,6%	41,1%	20,0%	46,9%	
	30,5%	16,0%	,4%	46,9%	
Çok ilgi duyarım	30	17	0	47	
	63,8%	36,2%	,0%	100,0%	
	11,0%	9,4%	,0%	10,2%	
	6,5%	3,7%	,0%	10,2%	
%Toplam		273	180	10	463
		59,0%	38,9%	2,2%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		59,0%	38,9%	2,2%	100,0%

$X^2 = 26,536$; $df=8$; $p= ,001$

Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyar mısınız? sorusuna verilen cevapların daha önce hastanede yatmış olma durumuna göre değişip değişmediğine bakıldığında Hiç ilgi duymam diyenlerin %45.0'i Yattım, %45.0'i Yatmadım, %10.0'u Bu konuda bilgi vermek istemiyorum; İlgi duymam diyenlerin %50.0'si Yattım, %50.0'si Yatmadım; Fark Etmez diyenlerin %55.4'ü Yattım, %39.8'i Yatmadım, %4.8'i Bu konuda bilgi vermek istemiyorum; İlgi duyarım diyenlerin %65.0'i Yattım, %34.1'i Yatmadım, %0.9'u Bu konuda bilgi vermek istemiyorum; Çok ilgi duyarım diyenlerin %63.8'i Yattım ve %36.2'si de Yatmadım cevabını vermişlerdir. Katılımcıların vermiş oldukları bu cevaplardan hareketle, daha önce hastanede yatmış olanların yatmayanlara göre medyada yayınlanan sağlık haberlerine daha fazla ilgi duydukları söylenebilir.

Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyma düzeyi ile sağlık haberlerinin en çok nereden alındığı arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı ilişkinin varlığı görülmektedir (Bkz. Tablo 9) ($X^2=67,057$; $p<,05$).

Tablo 9: Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi düzeyi ile sağlık haberlerinin en çok takip edildiği yer ilişkisi

Crosstabulation

		Sağlıkla ilgili haberleri en çok nereden alırsınız?							%Toplam	
		Cevapsız	İnternet	Sosyal Medya	Tv	Radyo	Gazete	Dergi		Yakın çevre
Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyar mısınız?	Hiç ilgi duymam	1 2,5% 33,3% ,2%	14 35,0% 10,1% 3,0%	6 15,0% 9,7% 1,3%	7 17,5% 3,6% 1,5%	2 5,0% 100,0% ,4%	0 ,0% ,0% ,0%	0 ,0% ,0% ,0%	10 25,0% 18,5% 2,2%	40 100,0% 8,6% 8,6%
	İlgi duymam	0 ,0% ,0% ,0%	27 35,5% 19,6% 5,8%	6 7,9% 9,7% 1,3%	26 34,2% 13,3% 5,6%	0 ,0% ,0% ,0%	1 1,3% 14,3% ,2%	2 2,6% 100,0% ,4%	14 18,4% 25,9% 3,0%	76 100,0% 16,4% 16,4%
	Fark etmez	0 ,0% ,0% ,0%	27 32,5% 19,6% 5,8%	12 14,5% 19,4% 2,6%	32 38,6% 16,4% 6,9%	0 ,0% ,0% ,0%	3 3,6% 42,9% ,6%	0 ,0% ,0% ,0%	9 10,8% 16,7% 1,9%	83 100,0% 17,9% 17,9%
	İlgi duyarım	2 ,9% 66,7% ,4%	55 25,3% 39,9% 11,9%	30 13,8% 48,4% 6,5%	109 50,2% 55,9% 23,5%	0 ,0% ,0% ,0%	3 1,4% 42,9% ,6%	0 ,0% ,0% ,0%	18 8,3% 33,3% 3,9%	217 100,0% 46,9% 46,9%
	Çok ilgi duyarım	0 ,0% ,0% ,0%	15 31,9% 10,9% 3,2%	8 17,0% 12,9% 1,7%	21 44,7% 10,8% 4,5%	0 ,0% ,0% ,0%	0 ,0% ,0% ,0%	0 ,0% ,0% ,0%	3 6,4% 5,6% ,6%	47 100,0% 10,2% 10,2%
%Toplam		3 ,6% 100,0% ,6%	138 29,8% 100,0% 29,8%	62 13,4% 100,0% 13,4%	195 42,1% 100,0% 42,1%	2 ,4% 100,0% ,4%	7 1,5% 100,0% 1,5%	2 ,4% 100,0% ,4%	54 11,7% 100,0% 11,7%	463 100,0% 100,0% 100,0%

$$X^2 = 67,057; df=28; p = ,000$$

Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyma düzeyine göre sağlık haberlerinin en çok alındığı yerin farklılaşmış farklılaşmadığına bakıldığında; Hiç ilgi duymam diyenlerin %2.5'i bu soruya cevap vermezken, %35.07'i İnternet, %15.0'i Sosyal Medya, %17.5'i Televizyon, %5.0'i Radyo, %25.0'i Yakın Çevrem; İlgi duymam diyenlerin %35.5'i İnternet, %7.9'u Sosyal Medya, %34.2'si Televizyon, %1.3'ü Gazete, %2.6'sı Dergi, %18.4'ü Yakın Çevrem; Fark etmez diyenlerin %32.5'i İnternet, %14.5'i Sosyal Medya, %38.6'sı Televizyon, %3.6'sı Gazete, %10.8'i Yakın Çevrem; İlgi duyarım diyenlerin %0.9'u cevap vermemiş, %25.3'ü İnternet, %13.8'i Sosyal Medya, %50.2'si Televizyon, %1.4'ü Gazete, %8.3'ü Yakın Çevrem; Çok ilgi duyarım diyenlerin %31.9'u İnternet, %17.0'si Sosyal Medya, %44.7'si Televizyon, %6.4'ü Yakın Çevrem; cevaplarını vermişlerdir. Buna göre, sağlık haberlerine ilgi duyanların (%75.5'i) ve Çok ilgi duyanların (%76.6'sı) büyük çoğunluğunun sağlıkla ilgili haberleri almada en fazla Televizyonu ve İnterneti kullandıkları söylenebilir.

Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyma düzeyi ile cinsiyet arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı ilişkinin varlığı görülmektedir (Bkz. Tablo 10) ($X^2=23,374; p<,05$).

Tablo 10: Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi düzeyi ile cinsiyet ilişkisi

Crosstabulation

		Cinsiyet?		%Toplam
		Kadın	Erkek	
Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyar mısınız?	Hiç ilgi duymam	17 42,5% 7,6% 3,7%	23 57,5% 9,6% 5,0%	40 100,0% 8,6% 8,6%
	İlgi duymam	29 38,2% 13,0% 6,3%	47 61,8% 19,6% 10,2%	76 100,0% 16,4% 16,4%
	Fark etmez	26 31,3% 11,7% 5,6%	57 68,7% 23,8% 12,3%	83 100,0% 17,9% 17,9%
	İlgi duyarım	120	97	217

		55,3%	44,7%	100,0%
		53,8%	40,4%	46,9%
		25,9%	21,0%	46,9%
	Çok ilgi duyarım	31	16	47
		66,0%	34,0%	100,0%
		13,9%	6,7%	10,2%
		6,7%	3,5%	10,2%
% Toplam		223	240	463
		48,2%	51,8%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%
		48,2%	51,8%	100,0%

$X^2 = 23,374$; $df=4$; $p= ,000$

Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyma düzeyi ile cinsiyet arasındaki farklılaşmaya bakıldığında Hiç ilgi duymam diyenlerin % 42.5'i Kadın, %57.5'i Erkek; İlgi duymam diyenlerin %38.2'si Kadın, %61.8'i Erkek; Fark etmez diyenlerin %31.3'ü Kadın, %68.7'si Erkek; İlgi duyarım diyenlerin %55.3'ü Kadın, %44.7'si Erkek; Çok ilgi duyarım diyenlerin %66.0'sı Kadın, %34.0'ü Erkeklerden oluştuğu görülmektedir. Ortaya çıkan bu sonuçlar, Kadınların erkeklere göre medyada çıkan haberlere, çeşitli düzeylerde olmak kaydıyla, daha fazla ilgi duydukları söylenebilir.

Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyma düzeyi ile medeni durum arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı ilişkinin varlığı görülmektedir (Bkz. Tablo 11) ($X^2=21,091$; $p<,05$).

Tablo 11: Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi düzeyi ile medeni durum ilişkisi
Crosstabulation

		Medeni Durum?			%Toplam
		Evli	Bekar	Dul	
Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyar mısınız?	Hiç ilgi duymam	21	16	3	40
		52,5%	40,0%	7,5%	100,0%
		7,4%	9,9%	15,8%	8,6%
		4,5%	3,5%	,6%	8,6%
	İlgi duymam	40	34	2	76
		52,6%	44,7%	2,6%	100,0%
		14,2%	21,0%	10,5%	16,4%
		8,6%	7,3%	,4%	16,4%
	Fark etmez	47	36	0	83
		56,6%	43,4%	,0%	100,0%
		16,7%	22,2%	,0%	17,9%
		10,2%	7,8%	,0%	17,9%
	İlgi duyarım	138	69	10	217
		63,6%	31,8%	4,6%	100,0%
		48,9%	42,6%	52,6%	46,9%
		29,8%	14,9%	2,2%	46,9%
	Çok ilgi duyarım	36	7	4	47
		76,6%	14,9%	8,5%	100,0%
		12,8%	4,3%	21,1%	10,2%
		7,8%	1,5%	,9%	10,2%
% Toplam	282	162	19	463	
	60,9%	35,0%	4,1%	100,0%	
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	60,9%	35,0%	4,1%	100,0%	

$X^2 = 21,091$; $df=8$; $p= ,007$

Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyma düzeyi ile medeni durum arasındaki farklılaşmaya bakıldığında Hiç ilgi duymam diyenlerin % 52.5'i Evli, %40.0'ı Bekar, %7.5'i Dul; İlgi duymam diyenlerin % 52.6'sı Evli, %44.7'si Bekar, %2.6'sı Dul; Fark etmez diyenlerin % 56.6'sı Evli, %43.4'ü Bekar; İlgi duyarım diyenlerin % 63.6'sı Evli, %31.8'i Bekar, %4.6'sı Dul; Çok ilgi duyarım diyenlerin % 76.6'sı Evli, %14.9'u Bekar, %8.5'i Dullardan oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların vermiş oldukları cevaplardan hareketle çeşitli düzeylerde de olsa, medyada yayınlanan sağlık haberlerine evliler bekarlardan daha fazla ilgi duymaktadırlar diye söylenebilir.

4.4.Hastaneye Yatma

Toplumdaki kişilerin hayatlarının herhangi bir döneminde hastaneye yatıp yatmadıklarını belirlemek ve hastaneye yatmış olmanın sağlıkla ilgili kararlarda ve sağlıkla ilgili mesajları takip etmede ne düzeyde etkili olduğunu belirlemek amacıyla frekans analizi ve ki-kare analizi yapıldığında bir takım bulgulara ulaşılmaktadır (Bkz. Tablo 12).

Tablo 12: Katılımcıların hastanede yatıp yatmama oranı

Hiç Hastaneye Yattınız mı?	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Yattım	273	59,0	59,0	59,0
Yatmadım	180	38,9	38,9	97,8
Bu konuda bilgi vermek istemiyorum	10	2,2	2,2	100,0
Toplam	463	100,0	100,0	

Araştırmaya katılıp sorulara cevap vermeyi kabul edenlere “Hayatınızda hiç hastaneye yattınız mı?” sorusu yöneltildiğinde katılımcıların %59.0’u Yattım, %38.9’u Yatmadım, %2.2’si de Bu konuda bilgi vermek istemiyorum cevabını vermişlerdir. Elde edilen bu verilere göre, toplumun çoğunluğunun (%59.0’u) hayatlarının herhangi bir döneminde hastaneye yattığı söylenebilir.

Hastaneye yatmış olma ile kendisinde veya bir yakınında kronik hastalık bulunma arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı ilişkinin varlığı görülmektedir (Bkz. Tablo 13) ($X^2=27,710$; $p<,05$).

Tablo 13: Hastaneye yatma ile kronik hastalıklı olma ilişkisi

		Crosstabulation			
		Sizin ya da yakınınızın kronik bir hastalığı var mı?			
		Var	Yok	Bu konuda bilgi vermek istemiyorum	%Toplam
Hayatınızda hiç hastaneye yattınız mı?	Yattım	182	85	6	273
		66,7%	31,1%	2,2%	100,0%
		67,9%	48,3%	31,6%	59,0%
	Yatmadım	82	87	11	180
		45,6%	48,3%	6,1%	100,0%
		30,6%	49,4%	57,9%	38,9%
	Bu konuda bilgi vermek istemiyorum	4	4	2	10
		40,0%	40,0%	20,0%	100,0%
		1,5%	2,3%	10,5%	2,2%
%Toplam		268	176	19	463
		57,9%	38,0%	4,1%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		57,9%	38,0%	4,1%	100,0%

$X^2 = 27,710$; $df=4$; $p= ,000$

Hastaneye yatma ile kronik hastalıklı olma arasındaki ilişkiye bakıldığında hayatında bir kerede olsa hastaneye yattığını belirtenlerin %66,7’sinin kendisi ya da bir yakınının kronik hastalığı olduğu, %31,1’inin kendisi yada bir yakınının herhangi bir kronik hastalığı olmadığı, %2,2’sinin de bu konuda bilgi vermek istemediği; Hayatının herhangi bir evresinde hiç hastaneye yatmadığını söyleyenlerin ise, %45,6’sının kendisi yada bir yakınının kronik hastalığı olduğu, %48,3’ünün kendisi yada bir yakınının herhangi bir kronik hastalığı olmadığı, %6,1’inin de bu konuda bilgi vermek istemediği; Hastaneye yatma konusunda bilgi vermek istemeyenlerin de %40,0’ının kendisi yada bir yakınının kronik hastalığı olduğu, %40,0’ının kendisi yada bir yakınının herhangi bir kronik hastalığı olmadığı, %20,0’sinin de bu konuda bilgi vermek istemediği görülmektedir.

Verilen bu cevaplardan hareketle, hayatında bir kerede olsa hastaneye yatanların çoğunluğunun (%66,7’sinin) kendisi ya da bir yakını kalp, tansiyon, şeker gibi kronik hastalığa sahiptir denilebilir.

Hastaneye yatmış olma ile medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyma arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı ilişkinin varlığı görülmektedir (Bkz. Tablo 14) ($X^2=26,536$; $p<,05$).

Tablo 14: Hastaneye yatma ile medyadaki sağlık haberlerine ilgi duyma ilişkisi

Crosstabulation

		Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyar mısınız?					%Toplam
		Hiç ilgi duymam	İlgi duymam	Fark etmez	İlgi duyarım	Çok ilgi duyarım	
Hayatınızda hiç hastaneye yattınız mı?	Yattım	18	38	46	141	30	273
		6,6%	13,9%	16,8%	51,6%	11,0%	100,0%
		45,0%	50,0%	55,4%	65,0%	63,8%	59,0%
	Yatmadım	3,9%	8,2%	9,9%	30,5%	6,5%	59,0%
		18	38	33	74	17	180
		10,0%	21,1%	18,3%	41,1%	9,4%	100,0%
	Bu konuda bilgi vermek istemiyorum	45,0%	50,0%	39,8%	34,1%	36,2%	38,9%
		3,9%	8,2%	7,1%	16,0%	3,7%	38,9%
		4	0	4	2	0	10
%Toplam	40,0%	,0%	40,0%	20,0%	,0%	100,0%	
	10,0%	,0%	4,8%	,9%	,0%	2,2%	
	,9%	,0%	,9%	,4%	,0%	2,2%	
%Toplam		40	76	83	217	47	463
		8,6%	16,4%	17,9%	46,9%	10,2%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		8,6%	16,4%	17,9%	46,9%	10,2%	100,0%

$$X^2 = 26,536; df=8; p= ,001$$

Hastaneye yatma ile medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyma arasındaki ilişkiye bakıldığında hayatında bir kerede olsa hastaneye yattığını belirtenlerin %6.6'sı medyada yayınlanan sağlık haberlerine hiç ilgi duymam, %13.9'u ilgi duymam, %16.8'i fark etmez, %51.6'sı ilgi duyarım, %11.0' çok ilgi duyarım; hayatında hiç hastaneye yatmadığını belirtenlerin ise %10.0'u hiç ilgi duymam, %21.1'i ilgi duymam, %18.3'ü fark etmez, %41.1'i ilgi duyarım, %9.4'ü çok ilgi duyarım; Hastanede yatıp yatmadığı konusunda bilgi vermek istemeyenlerin de %40.0'ı hiç ilgi duymam, %40.0'ı fark etmez, %20.0'si de ilgi duyarım cevabını vermişlerdir. Katılımcıların vermiş oldukları bu cevaplardan hareketle; hastanede yatanlar yatmayanlara ve hastanede yattığı hakkında bilgi vermek istemeyenlere göre, çeşitli düzeylerde olmak kaydıyla, daha fazla oranda (%62.6) medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duymaktadırlar denilebilir.

Hastaneye yatmış olma ile medeni durum arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı ilişkinin varlığı görülmektedir (Bkz. Tablo 15) ($X^2=10,205; p<,05$).

Tablo 15: Hastaneye yatma ile medeni durum ilişkisi

Crosstabulation

		Medeni Durum?			%Toplam
		Evli	Bekâr	Dul	
Hayatınızda hiç hastaneye yattınız mı?	Yattım	177	84	12	273
		64,8%	30,8%	4,4%	100,0%
		62,8%	51,9%	63,2%	59,0%
	Yatmadım	38,2%	18,1%	2,6%	59,0%
		97	77	6	180
		53,9%	42,8%	3,3%	100,0%
	Bu konuda bilgi vermek istemiyorum	34,4%	47,5%	31,6%	38,9%
		21,0%	16,6%	1,3%	38,9%
		8	1	1	10
%Toplam	80,0%	10,0%	10,0%	100,0%	
	2,8%	,6%	5,3%	2,2%	
	1,7%	,2%	,2%	2,2%	
%Toplam		282	162	19	463
		60,9%	35,0%	4,1%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		60,9%	35,0%	4,1%	100,0%

$$X^2 = 10,205; df=4; p= ,037$$

Hastaneye yatma ile medeni durum arasındaki ilişkiye bakıldığında hayatında bir defa da olsa hastaneye yattığını belirtenlerin %64.8'inin Evli, %30.5'inin Bekar, %4.4'ünün dul; hayatında hiç hastaneye yatmadığını belirtenlerin %53.9'unun Evli, %42.8'inin Bekar, %3.3'ünün Dul; Hayatında hiç hastaneye yatıp yatmadığı konusunda bilgi vermek istemeyenlerin ise, %80.0'inin Evli,

%10.0'unun Bekar, %10.0'unun da Dullardan oluştuğu görülmektedir. Ortaya çıkan bu duruma göre; daha önce hastanede yattığını belirtenlerin çoğunluğunun (%64.8'i) Evlilerden oluştuğu söylenebilir.

4.5.Kronik Hastalık

Teknolojinin ve tıbbın ilerlemesi günümüz insanlarındaki kronik hastalıkların üstesinden gelmeye henüz muktedir olamamıştır. Modern yaşamın hastalıkları olarak da ifade edilen şeker, kalp, tansiyon, nefes darlığı gibi hastalıklar gelişmiş ya da gelişmemiş tüm toplumlarda hızla yayılmakta ve konforlu yaşamı tehdit eden önemli etkileyiciler olarak kabul görmektedirler. Öyle olunca, bunların toplumda ne kadar yaygın olduğu ve demografik özelliklerle ilişkisine bakmak amacıyla yaptığımız araştırmaya “Sizin ya da yakınınızın sürekli hastane hizmeti almak zorunda olduğu kronik (şeker, kalp, tansiyon, nefes darlığı vb.) bir hastalığı var mı?” sorusu yöneltilmiştir (Bkz. Tablo 16).

Tablo 16: Kendisinin ya da bir yakınının kronik hastalığa sahip olması durumu

Sizin ya da bir yakınınızın kronik hastalığı var mı?	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Var	268	57,9	57,9	57,9
Yok	176	38,0	38,0	95,9
Bu konuda bilgi vermek istemiyorum	19	4,1	4,1	100,0
%Toplam	463	100,0	100,0	

Araştırmaya katılanların %57.9'u Var, %38.0'i Yok, %4.1'i Bu konuda bilgi vermek istemiyorum cevabını vermişlerdir. Verilen cevaplardan hareketle toplumun çoğunluğunun (%57.9'unun) kronik hastalığa sahip oldukları söylenebilir.

Kronik hastalığa sahip olma ile bitkisel ilaç kullanma arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı ilişkinin varlığı görülmektedir (Bkz. Tablo 17) ($X^2=16,965$; $p<,05$).

Tablo 17: Kronik hastalıklı olma ile bitkisel ilaç kullanma ilişkisi

Crosstabulation

		Sağlık problemi yaşadığınızda bitkilerden veya bitkisel ilaçlardan hiç kullandınız mı?				%Toplam
		Cevapsız	Kullandım	Kullanmadım	Bu konuda bilgi vermek istemiyorum	
Sizin ya da yakınınızın kronik bir hastalığı var mı?	Var	2 ,7% 40,0% ,4%	199 74,3% 62,4% 43,0%	58 21,6% 48,3% 12,5%	9 3,4% 47,4% 1,9%	268 100,0% 57,9% 57,9%
	Yok	3 1,7% 60,0% ,6%	112 63,6% 35,1% 24,2%	54 30,7% 45,0% 11,7%	7 4,0% 36,8% 1,5%	176 100,0% 38,0% 38,0%
	Bu konuda bilgi vermek istemiyorum	0 ,0% ,0% ,0%	8 42,1% 2,5% 1,7%	8 42,1% 6,7% 1,7%	3 15,8% 15,8% ,6%	19 100,0% 4,1% 4,1%
%Toplam		5 1,1% 100,0% 1,1%	319 68,9% 100,0% 68,9%	120 25,9% 100,0% 25,9%	19 4,1% 100,0% 4,1%	463 100,0% 100,0% 100,0%

$X^2 = 16,965$; $df=6$; $p= ,009$

Kronik hastalığa sahip olma ile bitkisel ilaç kullanma arasındaki ilişkiye bakıldığında “Bitkisel ilaçlardan hiç kullandınız mı?” Sorusunu cevapsız bırakanların %40.0'i kendisinin veya bir yakınının kronik hastalığının olduğunu, %60.0'i olmadığını; Kullandım diyenlerin %62.4'ü kendisinin veya bir yakınının kronik hastalığının olduğunu, %35.1'i olmadığını, %2.5'i Bu konuda bilgi vermek istemediğini; Kullanmadım diyenlerin %48.3'ü kendisinin veya bir yakınının kronik hastalığının olduğunu, %45.0'i olmadığını, %6.7'si Bu konuda bilgi vermek istemediğini; Bu konuda bilgi vermek istemeyenlerin ise %47.4'ü kendisinin veya bir yakınının kronik hastalığı olduğunu, %36.8'i olmadığını, %15.8'i de Bu konuda bilgi vermek istemediği görülmektedir. Ortaya çıkan bu verilerden

hareketle, bitkisel ilaç kullandığını belirtenlerin çoğunluğu (%62.4'ü) kronik bir hastalığa sahip olanlardır denilebilir.

Kronik hastalığa sahip olma ile yaş arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı ilişkinin varlığı görülmektedir (Bkz. Tablo 18) ($X^2=29,343$; $p<,05$).

Tablo 18: Kronik hastalıklı olma ile yaş ilişkisi

Crosstabulation

		Yaşınız?						%Toplam
		18-25 yaş arası	26-35 yaş arası	36-45 yaş arası	46-55 yaş arası	56-65 yaş arası	66 yaş ve üzeri	
Sizin ya da yakınınızın kronik bir hastalığı var mı?	Var	51	54	66	52	33	12	268
		19,0%	20,1%	24,6%	19,4%	12,3%	4,5%	100,0%
		41,8%	55,7%	59,5%	69,3%	75,0%	85,7%	57,9%
	Yok	63	41	39	21	10	2	176
		35,8%	23,3%	22,2%	11,9%	5,7%	1,1%	100,0%
		51,6%	42,3%	35,1%	28,0%	22,7%	14,3%	38,0%
	Bu konuda bilgi vermek istemiyorum	8	2	6	2	1	0	19
		42,1%	10,5%	31,6%	10,5%	5,3%	,0%	100,0%
		6,6%	2,1%	5,4%	2,7%	2,3%	,0%	4,1%
%Toplam		122	97	111	75	44	14	463
		26,3%	21,0%	24,0%	16,2%	9,5%	3,0%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		26,3%	21,0%	24,0%	16,2%	9,5%	3,0%	100,0%

$X^2 =29,343$; $df=10$; $p= ,001$

Kronik hastalığa sahip olma ile deneklerin yaşları arasındaki ilişkiye bakıldığında, kronik hastalığının olduğunu söyleyenlerin %19.0'u 18-25 yaş arası, %20.1'i 26-35 yaş arası, %24.6'sı 36-45 yaş arası, %19.4'ü 46-55 yaş arası, %12.3'ü 56-65 yaş arası, %4.5'i 66 yaş ve üzeri kişilerden; Kronik bir hastalığı olmadığını belirtenlerin %35.8'i 18-25 yaş arası, %23.3'ü 26-35 yaş arası, %22.2'si 36-45 yaş arası, %11.9'u 46-55 yaş arası, %5.7'si 56-65 yaş arası, %1.1'i 66 yaş ve üzeri; Kronik hastalığının olup olmadığı konusunda bilgi vermek istemeyenlerin ise %42.1'i 18-25 yaş arası, %10.5'i 26-35 yaş arası, %31.6'sı 36-45 yaş arası, %10.5'i 46-55 yaş arası, %5.3'ü de 56-65 yaş arası insanlardan oluştuğu görülmektedir. Ortaya çıkan bu verilerden hareketle Kronik hastalığı olmayanların yaş seviyeleri yükseldikçe oranları düşmektedir; başka bir ifadeyle yaş seviyesi yükseldikçe kronik hastalığa sahip olma oranı artmaktadır denilebilir.

Kronik hastalığa sahip olma ile eğitim düzeyi arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı ilişkinin varlığı görülmektedir (Bkz. Tablo 19) ($X^2=26,761$; $p<,05$).

Tablo 19: Kronik hastalıklı olma ile eğitim düzeyi ilişkisi

Crosstabulation

		Eğitim düzeyiniz?				%Toplam
		İlkokul	Ortaokul	Lise	Üniversite	
Sizin ya da yakınınızın kronik bir hastalığı var mı?	Var	68	41	100	59	268
		25,4%	15,3%	37,3%	22,0%	100,0%
		75,6%	67,2%	52,6%	48,4%	57,9%
	Yok	20	16	79	61	176
		11,4%	9,1%	44,9%	34,7%	100,0%
		22,2%	26,2%	41,6%	50,0%	38,0%
	Bu konuda bilgi vermek istemiyorum	4,3%	3,5%	17,1%	13,2%	38,0%
		2	4	11	2	19
		10,5%	21,1%	57,9%	10,5%	100,0%
%Toplam		90	61	190	122	463
		19,4%	13,2%	41,0%	26,3%	100,0%
		100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
		19,4%	13,2%	41,0%	26,3%	100,0%

$$X^2 = 26,761; df=6; p= ,000$$

Kronik hastalığa sahip olma ile deneklerin sahip oldukları eğitim düzeyleri arasındaki ilişkiye bakıldığında, ilkökul mezunlarının %75.6'sının kronik hastalığa sahip olduğu, %22.2'sinin olmadığı, %2.2'sinin bu konuda bilgi vermek istemediği; Ortaokul mezunlarının %67.2'sinin kronik hastalığa sahip olduğu, %26.2'sinin olmadığı, %6.6'sının Bu konuda bilgi vermek istemediği; Lise mezunlarının %52.6'sının kronik hastalığa sahip olduğu, %41.6'sının olmadığı, %5.8'inin bu konuda bilgi vermek istemediği; Üniversite mezunlarının %48.4'ünün kronik hastalığa sahip olduğu, %50.0'sinin olmadığı ve %1.6'sının bu konuda bilgi vermek istemediği görülmektedir. Ortaya çıkan bu verilere göre, üniversite mezunlarının yarısından daha azının (%48.8'ünün) kronik bir hastalığı varken ilkökul mezunlarının büyük çoğunluğunun (%75.6'sının) kronik bir hastalığa sahip oldukları söylenebilir.

Kronik hastalığa sahip olma ile medeni durum arasındaki ilişkiye bakıldığında anlamlı ilişkinin varlığı görülmektedir (Bkz. Tablo 20) ($X^2=18,004; p<,05$).

Tablo 20: Kronik hastalıklı olma ile medeni durum ilişkisi

Crosstabulation

		Medeni Durum?			Total
		Evli	Bekâr	Dul	
Sizin ya da yakınınızın kronik bir hastalığı var mı?	Var	179	74	15	268
		66,8%	27,6%	5,6%	100,0%
		63,5%	45,7%	78,9%	57,9%
		38,7%	16,0%	3,2%	57,9%
	Yok	92	81	3	176
		52,3%	46,0%	1,7%	100,0%
		32,6%	50,0%	15,8%	38,0%
	Bu konuda bilgi vermek istemiyorum	11	7	1	19
		57,9%	36,8%	5,3%	100,0%
3,9%		4,3%	5,3%	4,1%	
Total	282	162	19	463	
	60,9%	35,0%	4,1%	100,0%	
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	
	60,9%	35,0%	4,1%	100,0%	

$$X^2 = 18,004; df=4; p= ,001$$

Kronik hastalığa sahip olma ile deneklerin medeni durumları arasındaki ilişkiye bakıldığında, Evli olanların %63.5'inin kronik bir hastalığa sahip olduğu, %32.6'sının olmadığı, %3.9'unun bu konuda bilgi vermek istemediği; Bekâr olanların %45.7'sinin kronik bir hastalığa sahip olduğu, %50.0'sinin olmadığı, %4.3'ünün bu konuda bilgi vermek istemediği; Dul olanların %78.9'unun kronik bir hastalığa sahip olduğu, %15.8'inin olmadığı, %5.3'ünün bu konuda bilgi vermek istemediği görülmektedir. Ortaya çıkan bu verilerden hareketle, Dul olanların büyük çoğunluğunun (%78.9'unun), Evli olanların çoğunluğunun (%63.5'inin) kronik bir hastalığa sahip oldukları söylenebilir.

4.6.Bitkisel İlaç Kullanma

Tıptaki hızlı gelişmelere rağmen günümüz insanların medyadan gördükleri veya çevrelerinden duydukları bazı bitkisel tedavilere yöneldikleri de bilinen bir gerçekliktir. Bu durumun toplumda ne düzeyde yaygın olduğunun belirlenmesi amacıyla deneklere “Sağlık problemi yaşadığınızda bitkilerden veya bitkisel ilaçlardan hiç kullandınız mı?” sorusu yöneltilmiştir. Deneklerin %1.1'i bu soruya cevap vermezken, %68.9'u Kullandım, %25.9'u Kullanmadım, %4.1'i de Bu konuda bilgi vermek istemiyorum cevabını vermişlerdir (Bkz. Tablo 21). Ortaya çıkan bu verilere göre, toplumdaki insanların çoğunluğunun (%68.9'unun), her hangi bir sağlık problemi yaşamaması durumunda bitkilere ve bitkisel ilaçlara yöneldikleri söylenebilir.

Tablo 21: Tedavi olma amaçlı bitki veya bitkisel ilaç kullanma oranı

Sağlık problemi yaşadığınızda bitkilerden veya bitkisel ilaçlardan hiç kullandınız mı?	Sayı	Yüzde	Geçerli Yüzde	Toplamlı Yüzde
Cevapsız	5	1,1	1,1	1,1
Kullandım	319	68,9	68,9	70,0
Kullanmadım	120	25,9	25,9	95,9
Bu konuda bilgi vermek istemiyorum	19	4,1	4,1	100,0
Toplam	463	100,0	100,0	

Sağlık problemi yaşandığında bitkilerden veya bitkisel ilaçlardan kullanma ile demografik değişkenler arasındaki ilişkiye bakıldığında ise anlamlı bir ilişkinin varlığına rastlanmamaktadır ($p > .05$)

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

İletişimin çeşitlenip hızlandığı günümüzde insanların sağlık haberlerini en fazla nereden aldıkları, sağlık hizmetlerini ne düzeyde aldıkları, sağlık durumlarının mevcudiyetinin ne olduğu ve alternatif tıp olarak adlandırılan bitkisel ilaçları ne düzeyde kullandıkları; sahip oldukları sağlık deneyimlerine ve demografik özelliklere göre ne düzeyde değiştiğinin belirlenmesi amacıyla yapılan çalışmanın sonucunda şu verilere ulaşılmıştır:

-İnsanlar günümüzde sağlık haberlerini en fazla Televizyondan, ondan sonra da sırasıyla İnternet ve Sosyal Medyadan almaktadırlar. Ancak bu durum daha önce hastanede yatmış olmak, bitkisel ilaç kullanmak ve demografik özelliklerle ilişki göstermektedir.

Sağlık haberlerini iletişim araçlarından almak, hastanede yatmış olmakla ilişkili durum sergilemektedir. Bu nedenle sağlıkla ilgili haberleri herhangi bir iletişim aracından alanların çoğunluğu, hayatlarının her hangi bir döneminde hastanede yatmış insanlardan oluşmaktadır.

Sağlık haberlerini iletişim araçlarından alanların çoğunluğu herhangi bir sağlık problemi yaşadıklarında bitkisel ilaçlardan kullanmaktadırlar.

Sağlık haberlerini Sosyal Medyadan takip edenlerin çoğunluğu gençlerden oluşmaktadır. Ancak yaş yükseldikçe bu durum azalmaktadır. Bunun temel nedeni, İnternet ve Sosyal Medya gibi yeni iletişim araçlarını gençlerin daha çok kullanmaları, geleneksel iletişim araçlarını yaşlıların daha çok kullanmalarında yatmaktadır.

Sağlık haberlerinin alınması eğitim düzeyine göre değişmektedir. İlkokul, Ortaokul ve Lise mezunları en fazla Televizyondan alırlarken, Üniversite mezunları ise İnternette almaktadırlar.

Sağlık haberlerinin alınması medeni duruma göre de değişiklik göstermektedir. Evli ve Dul olanlar en fazla Televizyondan sağlık haberlerini alırlarken, Bekar olanlar ise en fazla İnternette almaktadırlar. Ayrıca Dul olanlar, sağlık haberlerini almada ikincil referans kaynak olarak Yakın çevrelerini kullanmaktadırlar. Ancak bunun temel nedeni Dul olanların yaş itibarıyla ileri olmaları, karar verecek zihni yeterliliği kaybetmeleri ve yeni teknolojiyi kullanmada geri olmaları olabilir.

-Günümüz insanların çoğunluğu, medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duymaktadırlar.

Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyma düzeyi, daha önce hastanede yatmış olmakla ilişki göstermektedir. Daha önce hastanede yatmış olanlar yatmayanlara göre medyada yayınlanan sağlık haberlerine daha fazla ilgi duymaktadırlar. Bunların büyük çoğunluğu da sağlıkla ilgili haberleri almada en fazla Televizyonu ve İnterneti kullanmaktadırlar.

Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyma düzeyi cinsiyete göre farklılaşmaktadır. Kadınlar erkeklere göre, medyada yayınlanan sağlık haberlerine, çeşitli düzeylerde olmak kaydıyla, daha fazla ilgi duymaktadırlar.

Medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyma düzeyleri medeni duruma göre farklılaşmaktadır. Buna göre medyada yayınlanan sağlık haberlerine evliler bekarlardan daha fazla ilgi duymaktadırlar.

-Günümüzde bireylerin çoğunluğu hayatlarının herhangi bir döneminde herhangi bir nedenden ötürü hastaneye yatıp hizmet almışlardır.

Hastaneye yatmış insanların çoğunluğunun ya kendisi ya da bir yakını kalp, tansiyon, şeker, nefes darlığı gibi kronik hastalığa sahiptir.

Hastanede yatmış olmak medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duyma düzeyinde etkili olmaktadır. Hastanede yatanlar hastanede yatmayanlara ve hastanede yattığı hakkında bilgi vermek istemeyenlere göre medyada yayınlanan sağlık haberlerine daha yüksek ilgi duymaktadırlar

Hastanede yatma medeni duruma göre de farklılaşmakta, hastanede yatmış olanların çoğunluğu Evlilerden oluşmaktadır.

-Modern toplumun insanların sağlık alanında almış oldukları hizmetler çeşitlenip artmakla birlikte sahip oldukları kronik hastalıklarda bir o kadar artmıştır. Toplumun çoğunluğu kalp, tansiyon, şeker, nefes darlığı gibi kronik hastalığa sahiptir.

Hastalıklarının tedavisinde bitkisel ilaç kullananların çoğunluğu kronik bir hastalığa sahip olanlardır.

Kronik hastalığa sahip olma ile yaş arasında doğru bir orantı vardır. Yaş seviyesi düştükçe kronik hastalığa sahip olma oranı düşmekte, yaş seviyesi yükseldikçe kronik hastalığa sahip olma oranı yükselmektedir.

Kişilerin sahip oldukları eğitimin kronik hastalığa yakalanmama oranı üzerinde etkisi vardır. Yapılan araştırmada üniversite mezunlarının yarısından daha azının kronik bir hastalığı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır; ilkökul mezunlarının büyük çoğunluğunun kronik bir hastalığı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Burada eğitimin bireyleri daha sağlıklı yaşama konusunda bilinçlendirmesi ve gelir standardında (öğretmen, memur, doktor vb. gelir düzeyinde) belirli bir çizginin yakalanmasının neticesinin etkili olduğu söylenebilir.

Medeni durum da kronik hastalığa sahip olmayla ilişkili olan özelliklerden birisidir. Dul olanların büyük çoğunluğu ve Evli olanların çoğunluğu kronik bir hastalığa sahip olmaktadır. Bu durumun asıl nedeni ise, evli ve dul olanların bekârlara göre daha ileri yaşlarda bulunmaları olarak söylenebilir.

-Günümüz insanların çoğunluğu, her hangi bir sağlık problemi yaşamaması durumunda bitkilere ve bitkisel ilaçlara yönelmektedirler.

Ortaya çıkan bu verilere göre sonuç olarak;

Günümüzde sağlık haberleri en fazla Televizyondan alınmakta; bireylerin çoğunluğu medyada yayınlanan sağlık haberlerine ilgi duymakta; hayatlarının herhangi bir döneminde herhangi bir nedenden ötürü hastaneye yatıp hizmet almakta; kronik hastalığa sahip olmakta ve her hangi bir sağlık problemi yaşamaları durumunda bitkilere ve bitkisel ilaçlara yönelmektedirler; bu durum alınan hizmete ve sahip olunan demografik özelliklere göre değişmektedir denilebilir.

Çalışmanın neticesinde elde edilen bulgular yerel düzeyde Konya merkezindeki 463 denekten elde edilen verilerden oluşmaktadır. Bu çalışmanın daha geniş bir ölçekte yapılarak Türkiye'yi temsil etmesi çalışmamızın önerisi olarak ortaya çıkmaktadır. Bu sayede Türkiye'deki toplumun sağlık iletişimini anlama ve toplumun sağlık durumuyla ilgili verileri elde etme daha kolay olacaktır.

KAYNAKÇA

Canöz, K. (2011). "Yerel Televizyon İzleme Alışkanlıkları ve Motivasyonlar: Konya Örneği", Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim Kuram ve Araştırmaları Dergisi, S.33, s.113-136

https://en.wikibooks.org/wiki/Communication_Theory/Uses_and_Gratifications "İletişim Kuramı / Kullanımları ve Gratifikasyonları", (Erişim Tarihi: 11.03.2018)

Işık, M. (2013). "İşleyiş Açısından İletişim ve İletişimin Temel Öğeleri", (Ed.: Metin Işık), İletişim ve Etik, ss.5-15, Eğitim Yayınevi, Konya.

Kaya, R. (1985). Kitle İletişim Sistemleri, Teori Yayınları, Ankara.

McQuail, D. ve Windahl, S. (1993). İletişim Modelleri, (Çev. Mehmet Küçük Kurt), İmaj Yayınları, Ankara.

Okay, A. (2009). Sağlık İletişim, MediaCat Kitapları Yayını, İstanbul.

Rossi, E. (2002). Uses & Gratifications/Dependency Theory, <http://zimmer.csufresno.edu/~johnca/spch100/7-4-uses.htm>. (Erişim Tarihi:10.03.2018).

Savaş, G. (2004). “Kitle İletişim Araçlarına Eleştirel Bir Yaklaşım”, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi, C.1, S.1, s.1-5

Selvi, Ö. (2013). “Yeni İletişim Teknolojileri ve Bilgi Toplumunda İletişim Etiği”, (Ed.: Metin Işık), İletişim ve Etik, ss.109-122, Eğitim Yayınevi, Konya.

Uludağ, Ayhan (2010). Sağlık Hizmetlerinde Halkla İlişkiler, Tablet Yayınları, Konya.